

עת"א 52722/04/22 - רומן לוי (אסיר) נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית משפט המחוזי מרכז-לוד

עת"א 52722-04-22 לוי(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח' תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני
עותר
נגד
משיבים
כבוד השופט דרור ארד-אילון
רומן לוי (אסיר)
1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים
2. מדינת ישראל

פסק דין

- העותר - שבחשבונו המנוהל בשב"ס (חשבון הקנטינה) הצטברה יתרת זכות - מבקש להעביר ממנו כספים לחשבון הבנק הפרטי שלו לצרכיו.
- המשיב מתנגד וסומך את ידיו על נוהל 01-1017 "העברת כספי אסירים בין חשבונות אסירים ולבני משפחה" (15.12.21). נוהל זה מסדיר את העברת כספים בין חשבונות של אסירים שונים המנוהלים בשב"ס וכן העברת כספים של אסיר לידי קרובי משפחה מדרגה ראשונה או מיופה כוח. אין בו כל התייחסות להעברת כספים מחשבון האסיר בשב"ס לחשבון הפרטי בבנק. לטענת המשיב, מכוח עקרון החוקיות, בשל כך שאין בנוהל הוראה באשר להעברת כספים מחשבון האסיר לחשבון "האזרחי" בבנק, אין לו סמכות לעשות כן.
- בהחלטתי מיום 14.9.22 קבעתי שאין מניעה חוקית להעביר כספים של אסיר מחשבון הקנטינה לחשבון הפרטי בבנק, והוריתי שהמשיב לבחון דרך מעשית לעשות כן, כך שלא ייפגעו התכליות שעליהן הוא מופקד ולמסור עדכון עד יום 2.11.22.
- ביום 3.11.22 משלא נמסר עדכון, הוריתי שאם לא יימסר עדכון עד יום 9.11.22 תינתן החלטה על יסוד החומר שבפני. המשיב לא הגיש כל עדכון ועל נדרשת החלטה, אשר עיקרה באשר לדרך המעשית שבה יש לבצע את ההעברה.
- בראש הדברים יש לעיין בטיבו של החשבון שמנהל המשיב עבור האסיר. חשבון האסיר בשב"ס מוגדר בנוהל 07-1008 "הפקדות משפחה ואחרים לחשבון האסיר" (5.7.20) כך: "**חשבון בבנק הדואר בבעלות שב"ס שהוקצה על שם האסיר המשמש כחשבון מעבר לצורך הפקדות במזומן של משפחת האסיר ואחרים לזכות האסיר.**" חשבונות אסירים מנוהלים על ידי 'מערכת מכסף', שהיא "**מערכת ממוחשבת לניהול כספי האסירים ורישום מיטלטליהם, אשר מנוהלת ע"י גזבר בית הסוהר בשיטת החשבונאות הכפולה.**" מדברים אלה עולה, שחשבון האסיר הוא חשבון בנק לכל דבר, והכספים המופקדים בו הם קניינו של האסיר.

תפקידו של המשיב הוא לנהל את החזקת כספי האסיר בחשבון בבנק הדואר, ולרשום עבורו את התנועות במקביל במערכת 'מכסף'.

6. לאור הקביעה שמדובר בקניינו של האסיר, ראוי להוסיף, שהסנקציה הכלולה במאסר היא שלילת הזכות לחירות ולא שלילתן של זכויות אחרות כמו זכות הקניין (רע"ב 4463/94 גולן נ' שירות בתי הסוהר, (1996):

"הלכה מושרשת היא עמנו, כי זכויות היסוד של האדם 'שורדות' גם בין חומות בית הסוהר ונתונות לאסיר (וכן לעציר) אף בתוך תא כלאו. יוצאות מכלל זה הן אך זכותו של האסיר לחופש התנועה, ששלילתה מן האסיר נובעת מכליאתו, וכן מגבלות המוטלות על יכולתו לממש חלק מזכויותיו האחרות, מהן מגבלות המתחייבות משלילת חירותו האישית, ומהן מגבלות שיסודן בהוראה מפורשת בדין".

כפי שקבע בית המשפט העליון (רע"ב 6956/09 יונס נ' שב"ס (2010) פסקה 36):

"גישתה של שיטת המשפט הישראלית באשר לתכלית מאסרו של אדם, היא כי זו מתמצת בשלילת חירותו האישית של האדם, תוך הגבלת חופש תנועתו. לפי גישה זו, גם כאשר אדם נאסר, שמורה לו כל זכות אדם הנתונה לו".

7. סעיף 3 לחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו קובע כי **"אין פוגעים בקנינו של אדם"**, וסעיף 8 לחוק היסוד קובע, כי **"אין פוגעים בזכויות שלפי חוק-יסוד זה אלא בחוק ההולם את ערכיה של מדינת ישראל, שנועד לתכלית ראויה, ובמידה שאינה עולה על הנדרש, או לפי חוק כאמור מכוח הסמכה מפורשת בו"**.

8. אך ברור, שכאשר הסנקציה שמטיל המאסר, המוסדרת בפקודת בתי הסוהר [נ"ח] התשל"ב-1971, היא שלילת הזכות לחירות, אין בנוהל שירות בתי הסוהר המוצא מכוחה של הפקודה כדי להוות מקור הולם לפגיעה מהותית בזכות הקניין. על כן, לא נדרשת הסמכה מפורשת להעביר את כספי האסיר לידי. נוהל 07-1017 בא כדי להגביל העברות כספיות מסוימות, אשר לשיטת המשיב, עלולות לפגוע בתכלית שעליה הוא מופקד מכוח פקודת בתי הסוהר. אולם, משלא הוטלה מגבלה על העברת כספים שהם קניינו הצבור של אסיר מהחשבון המנוהל במשיב לחשבונו הפרטי - קמה למשיב חובה לקיים את בקשתו של העותר בעניין זה.

9. נותרה אם כן רק השאלה המעשית. משהוברר לפי נוהל 07-1008 שכספי העותר מוחזקים בחשבון בנק ייחודי, שמצוי בבעלות המשיב, כל שנדרש הוא שהמשיב יתן הוראה מתאימה בחשבון, וירשום בחשבון העותר המתנהל במערכת מכסף תנועת חובה מתאימה.

העברות בנקאיות הן דרך מקובלת ונוחה, המאפשרת מעקב וביקורת, להעברת כספים. הלכה למעשה, כך נוהג המשיב ככל שמדובר, למשל, בתשלומים מכוח עיקול שמטיל המרכז לגביית קנסות על כספי אסירים המוחזקים במשיב. הכספים מועברים על ידי המשיב, ובחשבון הקנטינה (קרי חשבון במערכת מכסף) של האסיר נרשמת תנועת חובה מתאימה.

10. לאור האמור לעיל, על יסוד הנימוקים שפורטו בהחלטתי מיום 14.9.22 והנימוקים שהובאו לעיל, אני מורה למשיב להעביר כל סכום שהעותר יבקש בכתב ומצוי בחשבונו המנוהל על ידי המשיב לחשבונו הפרטי.

ניתנה היום, ט"ז חשוון תשפ"ג, 10 נובמבר 2022, בהעדר
הצדדים.